

Ramon Vilaró: “Hi ha una gran confusió respecte a quina és la funció del periodista”

Foto: Marta Narberhaus

Ramon Vilaró, nascut a Vic el 1945, és periodista i escriptor i des de 1968 ha treballat com a corresponsal a Brussel·les, Washington D.C i Tòquio per a diaris com *El Correo Catalan* o *El País*. Ha estat delegat a Catalunya del *Grupo 16* i el diari econòmic *Cinco Días* (Grup Prisa) i ha col·laborat amb *La Vanguardia*. En l'actualitat escriu i és membre del Consell Editor del setmanari *Cambio16* i del mensual *Cuadernos para el Diálogo*.

15/10/2009 – Marta Narberhaus

Per què et vas fer periodista?

En realitat, el meu ofici és el de mecànic i pagès. Vinc d'una casa de pagès, però tenia ganes de viatjar i, o em feia diplomàtic, o periodista. Vaig enganyar la família dient que anava a Barcelona a estudiar Industrials, però només em vaig matricular. Un cop allà, vaig recórrer la ciutat buscant on m'acceptaven col·laboracions.

El periodista és un professional ben valorat socialment?

En aquests moments hi ha una gran confusió respecte a quina és exactament la nostra funció. Els nous mitjans, especialment la televisió i els programes de debat, han fet del periodista un personatge-espectacle. Això fa que a nivell d'opinió pública qualsevol que surti a la tele és considerat periodista, quan el que fan no és periodisme, és un show.

A la televisió, hi veiem periodistes?

Evidentment que sí. Entre d'altres, hi ha tots els que fan els informatius. També és cert, però, que les televisions van a remolc dels diaris, sovint senzillament posen imatges a la informació que la premsa ha tret en exclusiva aquell mateix matí. El pitjor que està passant en aquest ofici és que ens falta l'esperit d'anar més enllà, de donar la volta als temes i mirar què hi ha al darrera del que ens estan venent...

Arribarà el dia en què el periodista es jubilarà becari?

La precarietat de la professió periodística és la mateixa que la d'altres oficis com el d'advocat, metge... No estem ni millor ni pitjor. Entrem en la mateixa política de les empreses, a qui interessin els resultats (econòmics) a final d'any. És just que sigui així, perquè, si no, deixarien d'existir. Al que em refereixo, és a

que molts empresaris periodístics fan servir el mateix criteri fent diaris que el que utilitzarien si fessin neveres.

Val la pena treballar de periodista per quatre duros?

T'ho passaràs més bé (que treballant pel mateix en altres oficis). Patiràs més, però segur que t'ho passaràs més bé. Tot i que és una qüestió que va molt amb l'esperit i la vocació de cadascú. Ja ho sabem que és una professió de risc -també a l'hora de cobrar- però dóna molta satisfacció veure la teva història en primera plana.

A la Xarxa, tothom pot fer de periodista... però tothom pot ser periodista?

La Xarxa aguditza el sentit que podem tenir, com a consumidors d'informació, de destriar el gra de la palla, el que ens interessa del que no. El periodista ideal hauria de ser una persona que està als llocs, explica el que passa i de manera sintètica i amb capacitat perquè pugui ser intel·ligible al màxim de gent. Però, d'altra banda, imaginem com serien fets com les darreres eleccions a l'Iran... L'impacte que van tenir arreu del món aquelles revoltes no hagués estat possible sense les noves tecnologies dels mòbils, que van permetre transmetre la brutalitat amb què es reprimien.

La premsa escrita desapareixerà algun dia?

Estem davant de l'arribada de noves tecnologies que ens obren a noves possibilitats. La premsa escrita té el seu camí, però segurament no serà la única. Els diaris hauran de centrar-se en tenir bons equips redaccionals, bons professionals que portin i tractin temes exclusius que no donen altres mitjans, que s'ocupen de la qüestió més immediata. Ara és un moment de revolució molt forta, però no més que quan semblava que la ràdio era l'únic mitjà d'immediatesa, i va aparèixer la televisió. La ràdio no va morir, van conviure els dos. Internet i premsa escrita també conviuran.

Els mitjans públics, són necessaris per a la societat?

Entenc els mitjans públics com pot ser una *BBC* a Gran Bretanya, com una *NHK* al Japó, o com pot ser una *National Public Radio* als EUA, que depenen directament o del pressupost públic o d'una aportació que fa cada ciutadà a l'hora de fer la declaració de renda. Són mitjans en què no hi ha publicitat, i amb un autocontrol molt rigorós pel que fa a la imparcialitat, al marge de qui estigui en el poder. Entenc el periodisme públic en aquests paràmetres, però no en els que arrosseguem de velles èpoques en aquest país, on quan interessa són públics, i quan falten diners són privats. Així no pot funcionar, un mitjà públic no pot fer segons quines bogeries, com sí poden els mitjans privats, que quan la fan, la paguen...

Un exemple de periodisme de qualitat.

Els programes de debats del 33 de TVC, programes o documentals de La2 de TVE... no vull dir noms, però estan a la ment de tots. M'agrada sobretot quan la televisió pública dóna prioritat a la seva funció: informar. Sóc terriblement crític amb els mitjans públics i no suportó que dissabte o diumenge m'hagi de *xupar* la Fórmula 1 en horari de notícies, i sóc molt fan de la F1! Però considero que per a això existeixen el segon i tercer canal. Un mitjà públic no es pot justificar amb l'audiència.

Quin consell donaries a un jove periodista?

Que sigui periodista. Que sàpiga que aquest ofici és apassionant, que guanyar-s'hi la vida és difícil, però no més que amb una altra cosa. I, sobretot, que sempre que tingui un interlocutor davant miri de tenir temps i interès per anar a buscar una mica més enllà, de pensar "i això per què m'ho està explicant..."

Com t'imagines l'ofici de periodista d'aquí a 10 anys?

Penso que per al periodista continuarà sent essencial la vocació. També haurà de ser molt polivalent amb les noves tecnologies que tindrà a la mà. Les tecnologies seran diferents, però sempre hi haurà d'haver algú a l'origen que expliqui la història, i aquest serà el periodista.